

Examenreglement van OSG Sevenwolden

MAVO en HAVO/VWO

2018-2019

Dit reglement is op 27 september 2018, gehoord de medezeggenschapsraad, vastgesteld door het Bevoegd Gezag.

De belangrijkste bepalingen en elementen zijn ontleend aan het door de rijksoverheid vastgestelde "Eindexamenbesluit VWO, HAVO, MAVO, VBO" van 10 juli 1989 en het "Inrichtingsbesluit VWO, HAVO, MAVO en VBO", inclusief de daarbij behorende aanvullingen en wijzigingen; het besluit c.a. is bij de directeur ter inzage te verkrijgen.

Dit reglement is te allen tijde ondergeschikt aan het *Eindexamenbesluit VO*, het *Inrichtingsbesluit WVO* en andere wetgeving. Bij dit reglement horen verschillende *Programma's van Toetsing en Afsluiting*.

N.B.: Omwille van de leesbaarheid is in dit reglement gekozen voor één aanduiding zoals "leerling" en niet voor "leerling/leerlinge" e.d.

INHOUD

I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1	Begripsbepalingen
Artikel 2	Toelating tot het examen
Artikel 3	Afnemen eindexamen
Artikel 4	Indeling eindexamen; profielwerkstuk; sectorwerkstuk; centraal schriftelijk en praktisch examen; centraal praktisch examen
Artikel 5	Onregelmatigheden
Artikel 6	Commissie van beroep
Artikel 7	Programma van toetsing en afsluiting

II. SCHOOLEXAMEN

Artikel 8a	Schoolexamen MAVO
Artikel 8b	Schoolexamen HAVO en VWO
Artikel 9	Te laat komen bij een onderdeel van het schoolexamen
Artikel 10	Verhinderung bij een onderdeel van het schoolexamen
Artikel 11	Afname en beoordeling toetsen schoolexamen
Artikel 12	Niet tijdig afronden van praktische opdracht, handelingsdeel/handelingsopdracht, of profielwerkstuk/sectorwerkstuk
Artikel 13	Beroepsmogelijkheden bij schoolexamen
Artikel 14	Herkansing (onderdeel van het) schoolexamen algemeen
Artikel 14a	Herkansing (onderdeel van het) schoolexamen MAVO
Artikel 14b	Herkansing (onderdeel van het) schoolexamen HAVO en VWO
Artikel 15	Vaststelling eindresultaten schoolexamen
Artikel 16	Afsluiting schoolexamen
Artikel 17	Examendossier

III. CENTRAAL EXAMEN

Artikel 18	Tijdvakken centraal examen
Artikel 19	Gang van zaken tijdens het centraal examen
Artikel 20	Regels voor kandidaten bij het eindexamen
Artikel 21	Beoordeling centraal examen
Artikel 22	Beoordeling van het centraal schriftelijk en praktisch examen
Artikel 23	Vaststelling score en cijfer centraal examen
Artikel 24	Verhinderung centraal examen

IV. UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 25	Eindcijfer centraal examen
Artikel 26	Vaststelling uitslag
Artikel 27	Uitslag examens MAVO, HAVO en VWO: gemiddeld CE-cijfer
Artikel 27a	Uitslag MAVO
Artikel 27b	Uitslag HAVO en VWO
Artikel 28	Herkansing centraal examen
Artikel 29	Diploma en cijferlijst
Artikel 30	Certificaten
Artikel 31	Duplicaten en afgifte verklaringen

V. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 32	Klachten
Artikel 33	Vrijstellingen/ ontheffingen
Artikel 34	Afwijkende wijze van examineren
Artikel 35	Tussentijdse toelating tot een leerweg / profiel
Artikel 36	Bewaren examenwerk
Artikel 37	Spreiding voltooiing examen
Artikel 38	Jurisprudentie
Artikel 39	Inwerkingtreding
Artikel 40	Publicatie
Artikel 41	Slotbepaling

BIJLAGE 1 *Wet College voor Toetsing en Examens (CvTE)*

BIJLAGE 2 *Addendum op het examenreglement: regels m.b.t. digitale examinering*

I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

voorzitter van het College van Bestuur	directeur van alle locaties van de OSG Sevenwolden;
besluit	Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. en de wijziging van dit besluit ingaande 1 augustus 2007;
bevoegd gezag centraal examen	College van Bestuur van de OSG Sevenwolden; landelijk georganiseerd examen met opgaven die in opdracht van de minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen door de Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven worden gemaakt;
centraal praktisch examen	het praktische onderdeel van het centraal examen bij de traditionele kunstvakken in het VWO;
centraal schriftelijk en praktisch examen	de examenvorm voor de beroepsgerichte programma's in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg waarbij vak theorie en praktijk geïntegreerd worden getoetst;
College voor Toetsing en Examens	Het College voor Toetsing en Examens (CvTE) is een zelfstandig bestuursorgaan(ZBO) dat verantwoordelijk is voor de centrale examens en staatsexamens in het voortgezet onderwijs, de examens rekenen en taal in het (middelbaar) beroepsonderwijs en staatsexamens Nederlands als tweede taal.
deeleindexamen	een examen in een of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
eindexamen	een examen in het geheel van de voor het betreffende eindexamen voorgeschreven vakken; het eindexamen bestaat uit een schoolexamen en voor zover dat in het examenprogramma is bepaald een centraal examen;
examendossier	een overzicht van alle toetsen en de bijbehorende resultaten van het gehele schoolexamen;
examinator	degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak en met de correctie en beoordeling van het gemaakte werk;
gecommitteerde	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van het besluit; een gecommitteerde treedt bij theorie-examens op als tweede corrector;
herkansing	het opnieuw of alsnog deelnemen aan een toets van het schoolexamen of van het centraal examen;
Inspectie kandidaat	de Inspectie van het voortgezet onderwijs; ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
directeur profielwerkstuk	de directeur van een onderwijslocatie van OSG Sevenwolden; Een werkstuk dat leerling in de bovenbouw HAVO/ VWO verplicht is te maken. Dit werkstuk wordt beoordeeld met een cijfer.
school schoolexamen	de Openbare Scholengemeenschap Sevenwolden; examen waarbij de school verantwoordelijk is voor de organisatie en de vaststelling van de opgaven c.q. opdrachten;
schoolwerk	de verzameling van schriftelijke en mondelinge overhoringen die gedurende het derde en vierde leerjaar van het MAVO worden afgenomen;
secretaris van het examen sectorwerkstuk	personeelslid dat belast is met de organisatie van het eindexamen; een werkstuk dat de leerling in de gemengde en theoretische leerweg verplicht is te maken en dat hij om te kunnen slagen met de beoordeling 'voldoende' of 'goed' moet afsluiten;
staatsexamencommissie toets	een commissie als bedoeld in artikel 60 van de Wet; een toets met mondelinge of schriftelijke vragen en opdrachten, of een praktische opdracht;
vakken	vakken, deelvakken, intrasectorale programma's en andere programmaonderdelen;
wet	de Wet op het voortgezet onderwijs;
wettelijke vertegenwoordigers	ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat.

Artikel 2 Toelating tot het examen

1. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. De toelating tot het eindexamen als bedoeld in het voorgaande lid wordt onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag door de directeur uitgevoerd.

Artikel 3 Afnemen eindexamen

1. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De directeur kan de praktische uitvoering van het schoolexamen en het centraal examen mandateren aan de plaatsvervangend directeur of aan een lid van het middenkader, zoals een teamleider. Hij wijst per afdeling/leerweg één van de personeelsleden aan tot secretaris van het examen.

Artikel 4 Indeling eindexamen; profielwerkstuk; sectorwerkstuk; centraal schriftelijk en praktisch examen; centraal praktisch examen

1. Het eindexamen bestaat uit een schoolexamen en voor zover dat in het examenprogramma bepaald is een centraal examen.
2. Het schoolexamen VWO en HAVO omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen en heeft betrekking op een vak met een studielast van tenminste 400 uur voor het VWO en 320 uur voor het HAVO.
3. Het centraal examen VWO omvat voor de traditionele kunstvakken naast het centraal schriftelijke examen een centraal praktisch examen. In de uit te voeren opgave zal de kandidaat aandacht moeten besteden aan het proces van werken.
4. Het schoolexamen van de theoretische leerweg en de gemengde leerweg omvat mede een sectorwerkstuk. Het sectorwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze aan de orde komen kennis, inzicht en vaardigheden die van betekenis zijn voor de desbetreffende sector.
5. Het centraal examen van de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg omvat mede een centraal schriftelijk en praktisch examen. Dit is een examenvorm voor de beroepsgerichte programma's (afdelingsvakken en intrasectorale programma's), waarbij de vaktheorie en praktijk geïntegreerd worden getoetst.

Artikel 5 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig onderdeel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
Het begrip *onregelmatigheid* duidt op normoverschrijdend gedrag in woord en/of handeling, zoals afkijken (of de aanstalten of voorbereiding daartoe), het oneigenlijk gebruik van bronnen en hulpmiddelen of enige andere vorm van bedrog.
2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen dan wel de beoordeling "onvoldoende";
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van één of meer onderdelen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, informeert de directeur de wettelijke vertegenwoordigers en hoort de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in

artikel 6. Het afschrift van dit besluit wordt tegelijkertijd toegezonden aan de Inspectie en aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.

Artikel 6 Commissie van beroep

1. De kandidaat kan in beroep gaan tegen een beslissing van de directeur als bedoeld in artikel 5 of artikel 12 bij een door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de directeur geen deel uitmaken. Het beroep moet schriftelijk bij de commissie van beroep worden ingediend binnen 3 werkdagen nadat de beslissing bedoeld in artikel 5 of artikel 12 is bekendgemaakt. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van artikel 5, lid 2d. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat, aan diens wettelijke vertegenwoordigers, aan de directeur, de voorzitter van het College van Bestuur en de Inspectie.
2. De commissie van beroep bestaat uit drie onafhankelijke leden:
  - een persoon uit of namens het College van Bestuur; deze treedt op als voorzitter
  - twee personen uit of namens de MedezeggenschapsraadDe leden van de commissie mogen op geen enkele wijze betrokken zijn bij het examen.
3. Het adres van de commissie is:
Commissie van Beroep OSG Sevenwolden
Postbus 592
8440 AN Heerenveen.

Artikel 7 Programma van toetsing en afsluiting

1. In het programma van toetsing en afsluiting wordt in elk geval aangegeven:
  - a. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst;
  - b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen;
  - c. de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt;
  - d. de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen aanvangen, de herkansing daaronder mede begrepen;
  - e. de wijze waarop de herkansing is geregeld, met inachtneming van artikel 13 van deze examenregeling;
  - f. de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt;
  - g. de handelingsopdracht oriëntatie op leren en werken en voor het vmbo de handelingsopdrachten bij de talen en de vakken ckv en lichamelijke opvoeding;
  - h. de tijdvakken van het centraal examen.
2. In het programma van toetsing en afsluiting kunnen aanvullende regels worden opgenomen om de gang van zaken tijdens het schoolexamen en het centraal examen en de regels voor de kandidaten tijdens het schoolexamen en het centraal examen in overeenstemming te brengen met de algemene gang van zaken op de locatie.

II. SCHOOLEXAMEN

Artikel 8a Schoolexamen MAVO

Het schoolexamen kan per vak omvatten:

- a. schriftelijke en/of mondelinge toetsen;
- b. praktische opdrachten
- c. handelingsopdrachten.

Artikel 8b Schoolexamen HAVO en VWO

Het schoolexamen kan per vak omvatten:

- a. schriftelijke toetsen;
- b. mondelinge toetsen;
- c. praktische opdrachten.

Artikel 9 Te laat komen bij een onderdeel van het schoolexamen

1. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets worden toegelaten. Hij levert evenwel het gemaakte werk in op het voor de overige kandidaten vastgestelde tijdstip.
2. Indien een kandidaat meer dan een half uur na de aanvang van een zitting verschijnt, mag hij niet meer deelnemen aan deze zitting. Zie verder artikel 10.
3. Het gestelde in lid 1 geldt niet voor de zogenaamde kijk- en luistertoetsen en de mondelinge schoolexamens. Kandidaten die direct na de start van de cd of dvd aankomen, mogen niet meer deelnemen aan de kijk- en luistertoets. Zij worden verwezen naar hun herkansingsmogelijkheid.
Het niet meer mogen deelnemen geldt ook voor de kandidaten die te laat zijn bij een mondeling onderdeel van het schoolexamen.

Artikel 10 Verhinderung bij een onderdeel van het schoolexamen

1. Indien een kandidaat door ziekte, of door een andere vorm van overmacht, verhinderd is aan een onderdeel van het examen deel te nemen, moet dit tijdig, in ieder geval voor de aanvang van dat onderdeel, worden gemeld aan de directeur. (via teamleider of de examensecretaris)
2. Een kandidaat die in gebreke blijft aan de in lid 1 genoemde verplichtingen te voldoen, wordt geacht ongeoorloofd verzuimd te hebben bij een toets.
3. Indien een leerling niet aan een schriftelijke of een mondelinge schoolexamentoets deelneemt, wordt aan hem voor deze toets het cijfer 1,0 toegekend. Zie verder artikel 14.

Artikel 11 Afname en beoordeling toetsen schoolexamen

1. Een leerling met het standaard aantal examenvakken kan in de lesvrije toetsperiode maximaal drie toetsen per dag geroosterd krijgen.
2. De dag waarop een schoolexamentoets wordt afgenomen worden de leerlingen normaliter ten minste vijf schooldagen tevoren meegedeeld.
3. Binnen tien schooldagen na een schriftelijke schoolexamentoets bespreekt de examinerator de toets met de leerlingen en deelt hij de leerlingen en de secretaris van het examen de behaalde resultaten mee.
De genoemde periode van tien dagen is niet van toepassing op door het Cito beschikbaar gestelde kijk- en luistertoetsen. Bespreking van de resultaten hiervan vindt plaats zo spoedig mogelijk nadat het Cito de betreffende normeringen voor het gemaakte werk naar de school gezonden heeft.
4. Binnen twee schooldagen na een mondelinge schoolexamentoets, respectievelijk na de toetsperiode waarin de mondelinge toets is afgenomen, bespreekt de examinerator de mondelinge toets met de leerlingen en deelt hij de leerlingen en de secretaris van het examen de behaalde resultaten mee.
5. Binnen tien schooldagen nadat een praktische opdracht door de leerlingen is uitgevoerd dan wel is ingeleverd, bespreekt de examinerator de praktische opdracht met de leerlingen en deelt hij de leerlingen en de secretaris van het examen de behaalde resultaten mee.
6. Het resultaat van een schriftelijke toets, een mondelinge toets of een praktische opdracht wordt uitgedrukt in een cijfer van 1 t/m 10 met daarbij één decimaal. In afwijking van de voorgaande zin kan de praktische opdracht bij het VMBO beoordeeld worden met de kwalificatie "onvoldoende", "voldoende", "goed" of "naar behoren uitgevoerd".
7. Binnen tien schooldagen nadat een profielwerkstuk/sectorwerkstuk door de leerlingen is uitgevoerd dan wel is ingeleverd, bespreekt de examinerator dit met de leerlingen en deelt hij de leerlingen en de secretaris van het examen de behaalde resultaten mee.
8. Binnen tien schooldagen nadat een handelingsdeel/handelingsopdracht door de leerlingen is uitgevoerd dan wel is ingeleverd, bespreekt de examinerator dit/deze met de leerlingen en deelt hij de leerlingen en de secretaris van het examen de behaalde resultaten mee.

9. Het resultaat van een handelingsdeel/handelingsopdracht kan luiden: 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed'.

Artikel 12 Niet tijdig afronden van praktische opdracht, handelingsdeel/handelingsopdracht

1. Indien een leerling een praktische opdracht niet op tijd uitvoert of inlevert, krijgt hij op het cijfer een punt aftrek. Heeft de leerling vervolgens binnen een week de praktische opdracht nog niet ingeleverd of uitgevoerd, dan wordt hem het cijfer 1,0 toegekend voor die praktische opdracht.
2. Is een handelingsdeel/handelingsopdracht, of het profielwerkstuk/sectorwerkstuk niet "voldoende" of "goed" of niet op tijd afgerond, dan wordt de leerling verplicht op school te werken aan de voltooiing ervan. De leerling krijgt hiervoor maximaal twee weken de tijd. De wettelijke vertegenwoordigers worden hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.
3. Heeft de leerling binnen deze twee weken het handelingsdeel, de handelingsopdracht, het profielwerkstuk of het sectorwerkstuk nog niet "voldoende" of "goed" afgerond, dan ontvangen de leerling en zijn wettelijke vertegenwoordigers een brief van de directeur met daarin de mededeling dat:
  - a. in het geval het niet het laatste leerjaar betreft:
de leerling naast de afronding van desbetreffend(e) handelingsdeel, handelingsopdracht, profielwerkstuk of sectorwerkstuk een taak opgelegd krijgt in de zomervakantie; indien betreffend(e) handelingsdeel, handelingsopdracht, profielwerkstuk of sectorwerkstuk en/of de taak na de vakantie als "onvoldoende" wordt/worden beoordeeld door de betrokken examinator, wordt de leerling de toegang tot de lessen ontzegd, tot het moment dat de betrokken examinator een positieve beoordeling geeft;
  - b. in het geval het wel het laatste leerjaar betreft:
de leerling niet wordt toegelaten tot het centraal examen. In dit geval wordt hiervan schriftelijk mededeling gedaan aan de leerling en tevens aan diens wettelijke vertegenwoordigers.
4. Tegen de in de vorige alinea genoemde maatregel kan de leerling in beroep gaan bij de commissie van beroep. Hierbij geldt artikel 6.
5. Bij groepsopdrachten gelden bovengenoemde maatregelen voor alle leden van de groep, tenzij een of meer leden van de groep kunnen aantonen dat de waardering "onvoldoende" dan wel het te laat uitvoeren en/of inleveren hun niet te verwijten valt. De uiteindelijke beslissing hierover ligt bij de directeur.

Artikel 13 Beroepsmogelijkheden bij schoolexamen

(zie hiervoor ook artikel 32: klachten)

1. Wanneer een leerling van oordeel is dat er gegronde redenen zijn aan te nemen dat het behaalde resultaat hem onrecht zal doen, kan hij binnen drie schooldagen na afloop van de toets de directeur vragen een nieuwe, gelijkwaardige school-examentoets te mogen afleggen. De directeur beslist binnen twee schooldagen. Wanneer een leerling toestemming krijgt een nieuwe, gelijkwaardige schoolexamentoets af te leggen, dan worden alle leerlingen voor wie dezelfde argumenten gelden, in staat gesteld aan die nieuwe toets deel te nemen. In het geval van een nieuwe toets geldt het hoogste van de twee behaalde cijfers.
2. Indien getwijfeld wordt aan de juistheid van een cijfer of beoordeling voor een onderdeel van het schoolexamen kan de kandidaat -na contact met de betrokken leraar- binnen drie werkdagen na het bekend worden van de uitslag van de toets schriftelijk een verzoek tot herziening indienen bij de directeur.
De directeur stelt een onderzoek in en laat zich daarbij terzijde staan door een vakdocent, niet zijnde de examinator. De directeur beslist binnen 10 dagen na ontvangst van het verzoek. De directeur deelt zijn beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat en aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat, onder vermelding van de beroepsmogelijkheid als bedoeld in artikel 6 van dit reglement.

Artikel 14 Herkansing (onderdeel van het) schoolexamen

1. In het programma van toetsing en afsluiting wordt door elke vakgroep aangegeven welke herkansingsmogelijkheden worden geboden.
2. De MAVO-kandidaat mag met inachtneming van het eerste lid een schriftelijke toets, een mondelinge toets of een praktische opdracht herkansen, wanneer het in eerste instantie toegekende cijfer lager dan 5,5 is.
3. De HAVO- of VWO-kandidaat mag met inachtneming van het eerste lid en van artikel 14b het derde lid, een schriftelijke toets of een mondelinge toets herkansen, ongeacht het in eerste instantie toegekende cijfer.
Hij mag met inachtneming van het eerste lid en van artikel 14b het eerste lid een praktische opdracht herkansen, wanneer het in eerste instantie toegekende cijfer lager dan 5,5 is.
Een toets of praktische opdracht kan herkanst worden, indien er een eerdere, vergelijkbare prestatie is geleverd en beoordeeld.
In het geval van inhalen (wegens ziekte of om een andere reden), moet de herkansing worden ingezet, tenzij de directie in individuele gevallen anders beslist.
Een vakgroep kan besluiten om een schriftelijke toets als herkansing alleen mondeling aan te bieden.
4. Een herkansing van een toets of een praktische opdracht moet de kandidaat schriftelijk en volgens voorgeschreven model aanvragen bij de secretaris van het eindexamen vóór een door de directeur te bepalen dag en tijdstip.
Dit verzoek kan digitaal worden aangeboden.
5. Plaats en tijd van de herkansingstoets worden door de directeur aan de leerling die in de gelegenheid wordt gesteld aan de herkansingen deel te nemen bekend gemaakt.
6. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde (onderdeel van het) schoolexamen geldt als definitief cijfer voor dat (onderdeel van het) schoolexamen.
7. Een toets kan ten hoogste één maal herkanst worden.
8. De leerling mag per vak niet meer dan één praktische opdracht herkansen.
In afwijking van de vorige zin mag de leerling voor het vak informatica één praktische opdracht per leerjaar herkansen.
9. De herkansing van de praktische opdracht moet volgens een door de school op te stellen tijdschema worden afgerond in de periode volgend op die waarin het onvoldoende resultaat werd behaald.

Artikel 14a MAVO

Een leerling mag in het MAVO per vak/programma en per leerjaar één toets van het schoolexamen herkansen, tenzij de directie in individuele gevallen anders beslist.

Artikel 14b HAVO / VWO

1. Voor het HAVO mogen in totaal maximaal drie praktische opdrachten worden herkanst en voor het VWO maximaal vier.
2. - voor het HAVO: Een leerling mag in het HAVO gerekend over het hele schoolexamen in totaal maximaal drie toetsen herkansen en alleen in het laatste schooljaar. Per schoolexamen(deel)periode mag de kandidaat aan niet meer dan één herkansing deelnemen.
- voor het VWO: Een leerling mag in het VWO gerekend over het hele schoolexamen in totaal maximaal zeven toetsen herkansen. Per schoolexamen(deel)periode mag de kandidaat aan niet meer dan één herkansing deelnemen.
Een kandidaat in VWO 4 krijgt over het gehele jaar niet meer dan twee herkansingsmogelijkheden. Hetzelfde geldt voor een kandidaat in VWO 5.
3. De herkansingen van de schriftelijke en/of mondelinge toetsen vinden plaats tijdens de herkansingsmomenten die door de directeur worden vastgesteld en die kort volgen op de toetsperiode waarin de reguliere toets is afgenomen.
Herkansingen van een kijk-/luistertoets vinden later plaats dan hierboven aangegeven: deze vallen in een volgende herkansingsperiode, gezien het (late) moment van bekend worden van de normering voor de eerste toetsen.
4. De mogelijkheid om een toets te herkansen wordt niet meer dan één keer aangeboden.
5. Tijdens de in het derde lid genoemde herkansingsmomenten kan de leerling echter aan niet meer dan één herkansing deelnemen, tenzij de directie in individuele gevallen anders beslist.
6. Een leerling die gezakt is voor zijn examen en besluit om zijn laatste jaar overnieuw te doen kan ervoor kiezen om een vak dat afsluit met enkel een schoolexamen niet

nogmaals te volgen, maar genoeg te nemen met het eindcijfer dat reeds behaald is, mits dat cijfer 6 of hoger is.

Het vak lichamelijke oefening maakt nadrukkelijk geen deel uit van deze regeling.

7. Een leerling, die gezakt is voor zijn examen en besluit om zijn laatste jaar overnieuw te doen, kan ervoor kiezen om geen nieuw profielwerkstuk (PWS) te produceren maar genoeg te nemen met het cijfer dat reeds behaald is voor het eerdere werkstuk, mits dat cijfer 6 of hoger is.

Artikel 15 Vaststelling eindresultaten schoolexamen

1. Op grond van de toegekende cijfers voor de toetsen wordt per vak ter vaststelling van het eindcijfer schoolexamen het gewogen gemiddelde berekend op de wijze zoals aangegeven in het Programma van Toetsing en Afsluiting.
2. Het eindcijfer van een schoolexamen is het in het eerste lid genoemde gewogen gemiddelde uitgedrukt in een cijfer uit een schaal oplopende van 1 tot en met 10 en afgerond op één decimaal.
3. Het eindcijfer van een schoolexamen voor een vak waarvoor geen centraal examen wordt afgenomen, wordt vervolgens afgerond op een geheel getal. (zie hiervoor ook artikel 25.6)
4. In afwijking van het tweede lid, worden de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding beoordeeld met "onvoldoende", "voldoende" of "goed". Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het naar behoren afsluiten van die vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
5. In afwijking van het tweede lid wordt het sectorwerkstuk beoordeeld met "onvoldoende", "voldoende" of "goed". Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het naar behoren voltooien van het sectorwerkstuk, zoals blijkt uit het examendossier. Het sectorwerkstuk wordt beoordeeld door de examiner(en) die de kandidaat heeft / hebben begeleid bij de totstandkoming van het sectorwerkstuk.
6. Het combinatiecijfer is het rekenkundig gemiddelde van de afgeronde eindcijfers voor het vak *maatschappijleer* en het *profielwerkstuk*. In 2019 en 2020 zal daar voor respectievelijk het havo en het vwo het eindcijfer voor het vak *culturele en kunstzinnige vorming* (CKV) aan toegevoegd worden.
Het rekenkundig gemiddelde van deze onderdelen wordt afgerond op een geheel getal. Bovengenoemde onderdelen worden bij het bepalen van de uitslag van het examen beschouwd als één vak.

Artikel 16 Afsluiting schoolexamen

1. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
2. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het eerste lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het school- examen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
3. In afwijking van het eerste lid geldt voor het VMBO dat het schoolexamen voor de vakken waarin geen centraal examen wordt afgelegd en, voor zover van toepassing, het sectorwerkstuk uiterlijk moet zijn afgesloten op een datum gelegen na de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen, doch uiterlijk een week voordat de uitslag wordt vastgesteld. Voor het HAVO en VWO geldt dat de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, moeten zijn afgesloten uiterlijk een week voordat de uitslag van het centraal examen wordt vastgesteld. Het bevoegd gezag zendt het eindcijfer van het schoolexamen en de voor het sectorwerkstuk behaalde resultaten zo spoedig mogelijk naar de Inspectie.
4. Voor aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
  - a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
  - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
  - c. de beoordeling van het sectorwerkstuk.
5. Een leerling die het met een cijfer of beoordeling niet eens is, dient dit binnen 2 x 24 uur na de bekendmaking te melden aan de directeur.

Artikel 17 Examendossier

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de delen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het examendossier omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken.
2. De examinerator bewaart tot het verlaten van de school door de betrokken kandidaat een exemplaar van elke schriftelijke toets van het schoolexamen en het daarbij behorende correctievoorschrift met de wijze waarop de cijfers tot stand zijn gekomen. De voorgaande volzin is niet van toepassing op de toetsen die vallen onder de term schoolwerk.
3. De examinerator bewaart tot het verlaten van de school door de betrokken kandidaat een exemplaar van de beoordeling van het profielwerkstuk/sectorwerkstuk.

III. CENTRAAL EXAMEN**Artikel 18 Tijdvakken centraal examen**

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door de staatsexamencommissie.
4. De in het eerste lid bedoelde tijdvakken worden voor 1 oktober van het laatste leerjaar aan de kandidaten bekend gemaakt.

Artikel 18a Aanmelding voor een vervroegd centraal examen

1. Een leerling uit een voor-examenklas die vervroegd voor een of meer vakken een centraal examen wenst af te leggen, meldt dat schriftelijk aan de directie, uiterlijk een week voor aanvang van de eerste schoolexamenperiode in de examenklassen. Indien de leerling op het moment van aanvraag nog minderjarig is, wordt zijn verzoek mede ondertekend door een ouder of verzorger.

Artikel 19 Gang van zaken tijdens het centraal examen

1. De directeur verstrekt de kandidaten uiterlijk 14 dagen voor de eerste zitting van een centraal examen het rooster en een overzicht van toegestane hulpmiddelen.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen aangaande de opgaven, van welke aard ook, gedaan, uitgezonderd de vastgestelde errata van de centrale examencommissie vaststelling opgaven.
3. De en, alleen voor vwo 6, het vak algemene natuurwetenschappen (ANW). Dit laatste cijfer is reeds vorig schooljaar behaald. Het vak ANW wordt inmiddels niet langer aangeboden op het vwo. Het rekenkundig gemiddelde wordt directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend. Per zitting zijn minstens twee toezichthouders aanwezig.
4. De toezichthouders zien toe op de in artikel 20 bepaalde gedragsregels.
5. De toezichthouders maken van iedere zitting een proces verbaal op en leveren dit na afloop van de zitting in bij de directeur samen met het gemaakte werk. In dit proces worden vermeld:
  - a. de namen van de aanwezige en afwezige kandidaten,
  - b. de namen en handtekeningen van de toezichthouders,
  - c. het tijdstip van vertrek van de kandidaten (geldt niet voor havo en vwo)
  - d. eventuele bijzonderheden zoals geluidsoverlast, onwel worden van kandidaten, namen van kandidaten die te laat zijn,
  - e. het toestaan van bijzondere faciliteiten.

Artikel 20 Regels voor kandidaten bij het eindexamen

1. Kandidaten moeten zich beschikbaar houden gedurende alle tijdvakken van het centraal examen.
2. De kandidaat dient tenminste 15 minuten voor de aanvang van een examen zitting aanwezig te zijn op de plaats waar de examen zitting plaatsvindt.
3. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets worden toegelaten. Hij levert evenwel het gemaakte werk in op het door de het College voor Toetsing en Examens vastgestelde tijdstip.

4. Indien een kandidaat meer dan een half uur na de aanvang van een zitting verschijnt, mag hij niet meer deelnemen aan deze zitting en is artikel 24 van toepassing. De kandidaat dient wel te verschijnen op de overige zittingen van het examen.
5. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen alsmede de door de kandidaten gemaakte aantekeningen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
6. Het meenemen van jassen, sjaals en degelijke in het examenlokaal is niet toegestaan. Tassen en dergelijke moeten op een daartoe door de directeur aangewezen plaats worden neergezet. Het is niet toegestaan draagbare telefoons of vergelijkbare apparatuur die overlast kan veroorzaken mee te nemen in het examenlokaal.
7. Het examenwerk dient te worden gemaakt op door de school gewaarmerkt papier, tenzij de Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven anders heeft bepaald.
8. Het examenwerk wordt niet met potlood gemaakt. Dit is niet van toepassing op tekeningen en/of grafieken.
9. Het gebruik van correctielak is niet toegestaan.
10. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten, dit ter beoordeling van de directeur of diens plaatsvervanger. In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
11. Indien de kandidaat als bedoeld in het vorige lid na enige tijd het werk hervat, kan de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald.
12. Indien de kandidaat als bedoeld in lid 11 het werk niet kan hervatten, kan de locatie- directeur beslissen dat het werk ongeldig is. De kandidaat kan in voorkomend geval deelnemen aan een zitting in een volgend tijdvak.
13. Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat gedurende een examenzitting het examenlokaal niet verlaten.
14. Na het verlaten van het examenlokaal onder inlevering van het werk is het de kandidaat niet toegestaan hernieuwd te werken aan het betreffende werk.
15. In het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) kunnen aanvullende regels worden opgenomen om de gang van zaken tijdens het centraal examen en de regels voor de kandidaten tijdens het centraal examen in overeenstemming te brengen met de algemene gang van zaken op de locatie.
16. Met betrekking tot het digitaal examineren zijn er aanvullende regels geformuleerd. Deze regelgeving is als addendum (bijlage 2) opgenomen in dit examenreglement.

Artikel 21 Beoordeling centraal examen

1. De directeur doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het eventuele erratumblad en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen van het College voor Toetsing en Examens toe [zie Bijlage]. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een score en zendt de score naar de directeur.
2. De directeur doet de van de examinerator ontvangen uitwerkingen van de leerlingen samen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal, het scoreoverzicht en de DI-200 lijst onverwijld toekomen aan de betrokken gecommiteerde.
3. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen van het College voor Toetsing en Examens voor het bepalen van de score toe.
4. De examinerator en de gecommiteerde dan wel de tweede examinerator, bedoeld in [artikel 41a](#), tweede lid [Eindexamenbesluit voor vwo-havo-mavo-vbo] stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de

plaats van de eerdere beoordelingen.

Artikel 22 Beoordeling van het centraal schriftelijk en praktisch examen

1. De directeur draagt er zorg voor dat bij het maken van het praktisch gedeelte van het centraal examen de examinator van het desbetreffende vak aanwezig is. De examinator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de praktijkopgaven en legt zijn bevindingen van het verrichten van de prestaties schriftelijk vast volgens de richtlijnen van het College voor Toetsing en Examens. De examinator beoordeelt daarna het werk zo spoedig mogelijk volgens de beoordelingsnormen van het College voor Toetsing en Examens. De examinator drukt zijn beoordeling uit in score die het College voor Toetsing en Examens heeft vastgesteld. Hij zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de directeur.
2. Voor het praktisch gedeelte van het centraal examen VMBO vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examinator. De tweede examinator beoordeelt het resultaat van de praktijkopgaven alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkt uit de schriftelijke vastlegging daarvan door de examinator. De locatie-directeur overhandigt de tweede examinator daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score.

Artikel 23 Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. Al het correctiewerk wordt integraal nagekeken.
2. De tweede corrector moet bij het gecorrigeerde werk een verklaring voegen dat het werk volgens de voorschriften is nagekeken. Deze verklaring moet zowel door de tweede corrector als de locatie-directeur – gemandateerd door het bevoegd gezag – ondertekend worden.
3. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast met inachtneming van de regels voor de omzetting van de scores in cijfers, zoals vast- gesteld door centrale examencommissie vaststelling opgaven.

Artikel 24 Verhinderung centraal examen

1. Een kandidaat die door ziekte of door een andere geldige reden (dit ter beoordeling van de directeur) verhinderd is aan een toets van het centraal examen deel te nemen, meldt dit aan de directeur uiterlijk op de dag van de desbetreffende toets en vóór de aanvang van de toets. Mondelinge of telefonische berichten van verhindering dienen binnen 5 dagen schriftelijk bevestigd te worden door de wettelijke vertegenwoordiger van de kandidaat.
2. Indien een kandidaat, dan wel diens wettelijke vertegenwoordiger, nalaat te handelen overeenkomstig het gestelde in het eerste lid, wordt zijn afwezigheid aangemerkt als een onregelmatigheid en is artikel 5 van toepassing.
3. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, verhinderd is om bij één of meer toetsen van het centraal examen in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag te voltooien.
4. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
5. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de locatie- directeur aan bij het College voor toetsen en examens. In dat geval deelt de locatiedirecteur aan het College voor toetsen en examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 55, eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
6. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor toetsen en examens het resultaat mede aan de directeur.

7. Indien het bevoegd gezag op grond van artikel 37, zevende lid, zelf de afnametijdstippen bepaalt, kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het College voor toetsen en examens daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.
8. Onder een toets als bedoeld in dit artikel wordt ook de rekentoets begrepen.

IV. UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 25 Eindcijfer centraal examen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. De directeur bepaalt het eindcijfer.
2. Voor de vakken die een centraal examen kennen is het eindcijfer van het examen in die vakken het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het cijfer voor het schoolexamen.
4. Indien de uitkomst van de berekening bedoeld in lid 2 van dit artikel niet een geheel getal is, wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
6. Bij de bepaling van het eindcijfer van een vak waar alleen een schoolexamen is gehouden, wordt als de eerste decimaal een 5 of hoger is, het cijfer naar boven naar het eerstvolgende gehele getal afgerond. Als de eerste decimaal een 4 of hoger is en de tweede decimaal een 5 of hoger is, wordt het cijfer naar boven naar het eerstvolgende gehele getal afgerond. Andere cijfers worden naar beneden afgerond.

Artikel 26 Vaststelling uitslag

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 27a dan wel 27b. De uitslag luidt: "geslaagd voor het eindexamen" of "afgewezen voor het eindexamen".
2. Indien dat nodig is om een kandidaat te laten slagen, betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen één of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een geldig eindexamen te vormen.
3. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de locatie-directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend onder vermelding van het recht op herkansing. De uitslag is de definitieve als de kandidaat geen gebruik maakt van het herkansingsrecht.

Artikel 27 Uitslag examens MAVO, HAVO en VWO: gemiddeld CE-cijfer

Voorafgaande aan hetgeen omschreven is in artikel 27a (uitslag MAVO) en artikel 27b (uitslag HAVO/VWO) geldt dat de kandidaat, die eindexamen heeft afgelegd, alleen kan slagen wanneer het gemiddelde van alle vakken op het centraal examen (CE) een voldoende is.

Bij de berekening van het gemiddeld centraal examencijfer moet worden uitgegaan van het niet-afgeronde cijfer. Een kandidaat moet ten minste een 5,5 halen (de eerste decimaal moet een 5 zijn), daarna gelden pas de overige uitslagbepalingen, genoemd in de artikelen 27a en 27b. Een kandidaat, die gemiddeld een 5,4 gehaald heeft, is (voorlopig) afgewezen.

Artikel 27a Uitslag MAVO

1. De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd is geslaagd, indien hij:
  - a. voor al zijn examenvakken eindcijfers heeft behaald van 6 of hoger, of
  - b. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, of
  - c. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor tenminste één examenvak een 7 of hoger, en voor zijn overige examen- vakken een 6 of hoger, of

- d. voor ten hoogste twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor tenminste één examenvak een 7 of hoger, en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger.
  - e. voor Nederlands een eindcijfer heeft behaald van tenminste een 5.
  - f. voor de toepassing van het eerste lid, onderdelen a, b, c en d, wordt het eindcijfer van het afdelingsvak of intrasectorale programma in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg meegerekend als twee eindcijfers.
  - g. ten minste eenmaal de rekentoets heeft afgelegd.
2. In aanvulling op het eerste lid geldt tevens, dat voor het vak lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel en in de gemengde en theoretische leerweg voor het sectorwerkstuk en voor alle handelingsopdrachten van het schoolexamen de kwalificatie "voldoende" of "goed" is behaald.
  3. Leerlingen die het leerwerktraject doen, dienen in elk geval examen te doen in Nederlands en een afdelingsvak. De kandidaat is geslaagd als voor het afdelingsvak minimaal een 6 is gehaald. Voor Nederlands geldt de beoordeling van minimaal een 5.

Artikel 27b Uitslag HAVO en VWO

De kandidaat die eindexamen VWO of HAVO heeft afgelegd is geslaagd **indien**:

1. hij voor alle vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfers 6 of hoger heeft behaald,
- of: hij voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 en voor alle overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
- of: hij voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt
- of: hij voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.
2. hij niet meer dan één onvoldoende (niet lager dan een 5) heeft als eindcijfer voor de drie vakken Nederlands, Engels en wiskunde (voor zover dat laatste vak een examenvak is voor de kandidaat), samen.
3. het rekenkundig gemiddelde van de cijfers voor zijn centraal-examenvakken 5,50 of hoger is.
4. geen van de eindcijfers voor de vakken die bijdragen aan het combinatiecijfer (zie artikel 15, lid 6) een 3 of lager is.
5. de vakken *culturele en kunstzinnige vorming* en *lichamelijke opvoeding* van het gemeenschappelijke deel zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'.
6. hij de rekentoets ten minste eenmaal heeft afgelegd.

NB: aan elk van de zes bovenstaande voorwaarden zal een kandidaat moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een havo- of vwo-diploma.

Artikel 28 Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd en nadat de eindcijfers bekend zijn gemaakt, het recht om in het tweede tijdvak opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het schriftelijk gedeelte van het centraal examen.
2. Voor het examen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg bestaat dit recht eveneens voor het praktisch gedeelte van het centraal examen in een beroepsgericht programma. De herkansing van het praktisch gedeelte van het centraal examen bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan. Bij de herkansing van dit examen telt de laatst behaalde score. (Indus niet het hoogste cijfer)
3. Indien de kandidaat in het tweede tijdvak verhinderd was om een geldige reden, zulks ter beoordeling van de directeur, heeft hij het recht om in het derde tijdvak deel te nemen aan het staatsexamen.

4. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de secretaris van het examen voor een door de directeur te bepalen dag en tijdstip.
5. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
6. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekend gemaakt overeenkomstig het bepaalde in artikel 26 van dit reglement.

Artikel 29 Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
  - b. de titel van het profielwerkstuk, dan wel het thema van het sectorwerkstuk, alsmede de beoordeling van het sectorwerkstuk,
  - c. de beoordeling van culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding in VWO en HAVO,
  - d. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in het MAVO,
  - e. de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede
  - f. de uitslag van het examen.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van de staatsexamencommissie, een diploma uit, waarop de leerweg, respectievelijk het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.
3. Op het in het voorgaande lid genoemde diploma kan het *judicium cum laude* worden vermeld, indien de eindcijfers van de kandidaat voldoen aan de daaraan gestelde voorwaarden.
4. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de einduitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
5. De directeur – gemandateerd door het bevoegd gezag - en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
6. De directeur reikt aan de kandidaat, die met goed gevolg het examen MAVO in de gemengde leerweg heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in het algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 27a voor zover het betreft de theoretische leerweg, op diens verzoek het diploma VMBO in de theoretische leerweg uit.

Artikel 30 Certificaten

- De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen MAVO afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor één of meer vakken een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop vermeld zijn:
- a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
  - b. voor de theoretische leerweg en de gemengde leerweg, voor zover beoordeeld met "goed" of "voldoende": het thema van het sectorwerkstuk en de bijbehorende beoordeling.

Artikel 31 Duplicaten en afgifte verklaringen

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten en cijferlijsten worden niet verstrekt.
2. De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), www.duo.nl, kan via het *Diplomaregister* voorzien in een geldig digitaal uittreksel van diplomagegevens.

V. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 32 Klachten

(zie hiervoor ook artikel 13: beroepsmogelijkheden)

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het examen benadeeld voelt, kan hij de klacht binnen 3 werkdagen nadat de aanleiding tot de klacht zich heeft voorgedaan, *schriftelijk* kenbaar maken bij de directeur.
2. Naar de aard van de klacht zal de directeur de klacht afhandelen. De locatie-directeur deelt zijn beslissing schriftelijk en met redenen omkleed mede en vermeldt daarbij dat beroep tegen zijn beslissing mogelijk is bij de in artikel 6 genoemde commissie van beroep.

Artikel 33 Vrijstellingen/ontheffingen

1. De directeur kan een leerling ontheffing verlenen van het vak lichamelijke opvoeding, indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen.
De leerling van de opleiding VWO die in het bezit is van een HAVO-diploma wordt vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het vak *maatschappijleer*.
Indien het een leerling betreft van de afdeling atheneum, is deze leerling tevens vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het vak *culturele en kunstzinnige vorming*.
2. De directeur van de locatie HAVO/VWO kan een leerling van de afdeling atheneum ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in een tweede moderne vreemde taal, niet zijnde *Engelse taal- en letterkunde*, indien:
  - a. de leerling een stoornis heeft die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal;
  - b. de leerling die een andere moedertaal heeft dan de Nederlandse of Friese taal;
  - c. de leerling onderwijs volgt in het profiel natuur en techniek of het profiel natuur en gezondheid en het onderwijs in de taal naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding verhindert.
3. Bij toepassing van lid 2 wordt de taal vervangen door een vak met een studielast van tenminste 440 uur.

Artikel 34 Afwijkende wijze van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een fysiek gehandicapte kandidaat of een kandidaat met een andere beperking, zoals dyslexie, dyscalculie, een stoornis in het autistisch spectrum of AD(H)D, het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die aangepast is aan de mogelijkheden van de kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de Inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap geldt ten aanzien van de aangepaste in het eerste lid bedoelde wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld;
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a) genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het *Eindexamenbesluit VO*, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij examen aflegt, ten hoogste 6 jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie Nederlands niet de moedertaal is. Deze afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en
  - b. enig ander vak waarbij het gebruik van Nederlandse taal van overwegende betekenis is. Van elke afwijking wordt mededeling gedaan aan de Inspectie.

4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uitsluitend uit verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.

Artikel 35 Tussentijdse toelating tot een leerweg/profiel

Voor de kandidaten die tot de bovenbouw worden toegelaten nadat in dat leerjaar al toetsen zijn gehouden, stelt de directeur een regeling vast in overleg met de betrokken docent(en) en de kandidaten.

Artikel 36 Bewaren examenwerk

1. Gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag worden door de directeur, ter inzage door belanghebbenden, bewaard:
  - a. het werk van het centraal examen van de kandidaten
  - b. de lijst van de kandidaten
  - c. een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven.
2. Een kandidaat die ten overstaan van de staatsexamencommissie centraal examen aflegt, kan omtrent zijn werk gedurende een periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij de voorzitter van die commissie.

Artikel 37 Spreiding voltooiing examen

1. Het bevoegd gezag kan, de Inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste jaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheden niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken examenvakken gedurende het laatste jaar te volgen, en ten aanzien van een kandidaat die op grond van uitmuntende sportieve prestaties in aanmerking komt voor de regeling Topsport, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor een deel in het daarop volgende schooljaar wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van de kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Het recht op herkansing als bedoeld in artikel 28 is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht op herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het examen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 26.

Artikel 38 Jurisprudentie

Het is mogelijk dat het *Eindexamenbesluit VO* tussentijds van hogerhand wordt gewijzigd. In dat geval geldt de wijziging ook voor dit reglement, en wel met ingang van de aangegeven datum van wijziging. Tevens is denkbaar dat jurisprudentie laat zien dat een element van dit reglement niet "houdbaar" is; in dat geval wordt verder gehandeld overeenkomstig de jurisprudentie.

Artikel 39 Inwerkingtreding

Dit reglement is van kracht vanaf 1 augustus 2006 en herzien 29 september 2018.

Artikel 40 Publicatie

1. Het Examenreglement en de Programma's van Toetsing en Afsluiting worden voor 1 oktober van ieder kalenderjaar door het Bevoegd Gezag toegezonden aan de Inspectie.
2. De directeur stelt een Programma van Toetsing en Afsluiting en het Examenreglement voor 1 oktober van ieder kalenderjaar ter beschikking van de kandidaten.

3. Het volledige reglement wordt gepubliceerd op de website www.sevenwolden.nl

Artikel 41 Slotbepaling

In alle gevallen waarin dit reglement, het *Eindexamenbesluit VO* en het *Inrichtingsbesluit WVO* c.a. niet voorzien, beslist de voorzitter van het College van Bestuur. Hij deelt zijn beslissing zo spoedig mogelijk mee aan de betrokkenen en - zo nodig - aan het bevoegd gezag en aan de Inspectie.

De heer drs. H. Schoenmaker, voorzitter van het College van Bestuur OSG Sevenwolden

1. Er is een College voor Toetsing en Examens.
2. Het college is belast met de volgende taken op het gebied van de centrale examens, bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs en artikel 7.4.11 van de Wet educatie en beroepsonderwijs en de daarop berustende bepalingen:
  - a. het vaststellen van het aantal toetsen, de tijdsduur en de aard van de toetsen, overeenkomstig het examenprogramma;
  - b. het vaststellen van het tijdstip van de toetsen, de wijze waarop en de vorm waarin de toetsen worden afgenomen;
  - c. het tot stand brengen en vaststellen van de opgaven;
  - d. het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores;
  - e. het geven van regels voor de omzetting van de scores in cijfers;
  - f. het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van syllabi, overeenkomstig het examenprogramma; en
  - g. het geven van regels met betrekking tot de hulpmiddelen die gebruikt mogen worden bij het maken van de opgaven.
3. Het college is belast met de volgende taken op het gebied van de staatsexamens, bedoeld in artikel 60 van de Wet op het voortgezet onderwijs en de daarop berustende bepalingen:
  - a. het bij regeling vaststellen van het examenreglement;
  - b. het organiseren, afnemen en beoordelen;
  - c. de benoeming van examenfunctionarissen; en
  - d. het vaststellen van de uitslag en het uitreiken van diploma's, certificaten of cijferlijsten.
4. Het college is belast met de volgende taken op het gebied van de college-examens van de staatsexamens, bedoeld in artikel 60, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs en de op het vijfde lid van dat artikel berustende bepalingen:
  - a. het bij regeling vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting;
  - b. het tot stand brengen en vaststellen van de opgaven; en
  - c. het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van de beoordelingsnormen.
5. Het college is belast met de volgende taken op het gebied van de staatsexamens, bedoeld in artikel 60, tweede lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs en de op het vijfde lid van dat artikel berustende bepalingen:
  - a. het bij regeling vaststellen van het examenprogramma;
  - b. het tot stand brengen en vaststellen van de opgaven; en
  - c. het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van de beoordelingsnormen.
6. Het college is verder nog belast met de volgende taken:
  - a. het afnemen van examens onder bijzondere omstandigheden;
  - b. het bij regeling vaststellen welke vakken in een tijdvak met geheimhouding worden afgenomen, waarbij de geheimhouding betrekking heeft op de opgaven, de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, bedoeld in het tweede lid, onderdelen c en d, vierde lid onderdelen b en c, en vijfde lid, onderdelen b en c; en
  - c. het uitoefenen van andere door Onze Minister opgedragen taken.
7. De regelingen, bedoeld in het tweede lid, onderdelen e en f, en vijfde lid, onderdeel a, treden slechts in werking na goedkeuring door Onze Minister. Onze Minister kan zijn goedkeuring onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.
8. In afwijking van artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van de Bekendmakingswet kan de bekendmaking van een regeling als bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, vierde lid, onderdeel c, of vijfde lid, onderdeel c, geschieden op een andere geschikte, al dan niet elektronische, wijze.

Bijlage 2

Addendum op het examenreglement: regels m.b.t. digitale examinering

- 1. Moment van afname van het digitaal centraal examen**
De school bepaalt de afnamemomenten van het digitaal centraal examen, tenzij het CvTE anders voorschrijft. In het algemeen geldt, dat het centraal examen in een algemeen vak pas plaatsvindt als het schooexamen-cijfer is vastgesteld. Het definitieve rooster wordt tijdig door de directeur schriftelijk aan de kandidaten meegedeeld.
- 2. De procedure van de afname**
De opgaven zijn na afloop van het examen niet ter beschikking van de kandidaat. Bij het verlaten van de examenzaal mogen geen examendocumenten worden meegenomen. Ook kladpapier geldt in dit geval als zodanig.
- 3. Toegestane hulpmiddelen**
Het gebruik van een woordenboek Nederlands is toegestaan; bij de talenexamens is een woordenboek van en naar de vreemde taal toegestaan. Het gebruik van een rekenmachine is eveneens geoorloofd.
- 4. Moment en wijze van beslissing over herkansing**
Na de bekendmaking van de uitslag van het examen stelt de directeur het moment van herkansing vast. Bij de keuze van het afnamemoment is beslissend dat de kandidaat de gelegenheid heeft om zijn recht op herkansing uit te oefenen.
- 5. Recht op herkansing**
Een kandidaat in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg heeft recht op het eenmaal herkansen van het digitale centrale examen in een algemeen vak. Daarnaast heeft hij het recht op herkansing van het cspe of een deel ervan.
- 6. Beschrijving van de inhaalprocedure**
Indien de kandidaat bij een zitting met een wettige reden afwezig was, bepaalt de directeur op welk moment de zitting wordt ingehaald.
- 7. Procedure bij een mislukte afname**
Een mislukte afname wordt door de directeur vastgesteld; op grond van deze beslissing geldt het examen als niet gemaakt en wordt het ook niet beoordeeld. De kandidaten krijgen de gelegenheid om het examenonderdeel opnieuw te maken.
- 8. Correctie van het digitale examen**
De correctie van de digitale examens gaat grotendeels via automatische scoring door de computer. Na afloop van de examenperiode wordt door geëquipeerden van de staatsexamencommissie een controlecorrectie uitgevoerd.
- 9. Procedure voor inzage van het gemaakte werk**
Inzage in het gemaakte werk na correctie is toegestaan, mits dit onder toezicht gebeurt. Er mogen tijdens de inzage geen aantekeningen worden gemaakt.
- 10. Uitslag van het digitale examen**
De vaststelling van de uitslag van het digitale examen vindt plaats, zodra de normen bekend zijn gemaakt door het CvTE.